



Raadsvoorstel

Zaaknummer L203433
Datum raadsvergadering 14 maart 2019
Portefeuillehouder G.J. Bouwmeester

Onderwerp Opdracht Dialooggroepen Strategische Agenda

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. in te stemmen met de 3 onderwerpen voor De Dialoog voor de Strategische Agenda 2019-2022: Kwalitatieve Woningbouw, Arbeidsmarkt en Energietransitie en duurzaamheid;
2. de volgende hoofdvragen als opdracht te geven voor de dialooggroepen:
A. Kwalitatieve woningbouw
Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio;

B. Inclusieve arbeidsmarkt

Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Deelvragen aan de dialooggroep:

- Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen?
- Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?

C. Energietransitie en duurzaamheid

De dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990).

Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen:

- Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet?
 - Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies?
 - Hoe wordt draagvlak gecreëerd?
 - Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?
3. per onderwerp kaders voor de Dialooggroep mee te geven t.a.v. proces, inhoud en financiën, zoals beschreven onder argument 3.2.

Aanleiding

De gemeente Leusden maakt onderdeel uit van de Regio Amersfoort. Om met elkaar te bepalen waar de samenwerkende gemeenten op gaan inzetten, wordt steeds na de gemeenteraadsverkiezingen een strategische agenda opgesteld. De Strategische Agenda 2019- 2022 wordt opgesteld door middel van De Dialoog. Met deze methode worden



gesprekken gevoerd waarbij alle (tegenstrijdige) belangen aan tafel zitten en waarin men samen tot een oplossing voor een vraagstuk komt. De gemeenteraden zijn vooraf aan zet in het bepalen van de onderwerpen en de kaders.

In de weken na het zomerreces van 2018 zijn per gemeenteraad gesprekken gevoerd over de vraag wat er vanuit het perspectief van de betreffende gemeenteraad door de Regio Amersfoort in 2019- 2022 opgepakt dient te worden. Op 13 november is er een regionale raadsbijeenkomst geweest waar gesproken is over onderwerpen en kaderstelling. Op 10 januari 2019 is tijdens de Uitwisseling verder doorgesproken over de onderwerpen en de kaderstelling. Tijdens de Uitwisseling is een aantal vragen gesteld. Op 17 januari is een memo met aanvullende informatie door het college aan de raad gestuurd.

Het voorliggende raadsvoorstel is het resultaat van de 9 gesprekken in de regio over de vraag wat er vanuit het perspectief van de betreffende gemeenteraad opgepakt door de Regio Amersfoort in 2019- 2022 opgepakt dient te worden, de uitkomst van de raadsbijeenkomst van 13 november 2018 en de aanvullende kaders die gesteld zijn door de verschillende raden. Gemaakte keuzes en wijzigingen worden expliciet in beeld gebracht.

Doel / Effect

Het doel van het voorstel is om tot een opdracht te komen voor de Dialooggroepen. Het proces van De Dialoog leidt tot invulling van de Strategische Agenda regio Amersfoort 2019-2022.

Argumenten

1.1 De onderwerpen komen voort uit het interactieve proces met de 9 raden

In de weken na het zomerreces van 2018 zijn per gemeenteraad gesprekken gevoerd over de vraag wat er vanuit het perspectief van de betreffende gemeenteraad door de Regio Amersfoort in 2019-2022 opgepakt dient te worden. Deze gesprekken werden gevoerd aan de hand van de volgende vragen:

- Welke onderwerpen moeten zeker op de agenda van de regio komen omdat we het als gemeente niet alleen willen ?
- Welke onderwerpen moeten zeker op de agenda van de regio komen omdat we het als gemeente niet alleen kunnen ?
- Waar mag het regionaal wat u betreft echt niet over gaan ?

De resultaten van deze (9) gesprekken hebben geleid tot het "Keuzedocument Gemeenteraden 13 november 2018". Tijdens het Keuzemoment op 13 november 2018 is:

- de top drie bepaald van onderwerpen die in Dialooggroepen uitgewerkt dienen te worden;
- per onderwerp uit de top drie bepaald welke concrete vraag aan de betreffende dialooggroep wordt voorgelegd;
- per onderwerp uit de top drie gesproken over de kaders die aan de dialooggroep moeten worden meegegeven.

1.2 De 3 onderwerpen zijn gekozen tijdens de regionale raadsbijeenkomst

De onderwerpen: Kwalitatieve Woningbouw, Arbeidsmarkt, en Energietransitie en duurzaamheid hebben de meeste stemmen gekregen als geschikt onderwerp voor de Dialooggroepen. Alle aanwezige raadsleden zijn in de gelegenheid gesteld hun stem uit te brengen. Deze 3 onderwerpen zijn beduidend vaker gekozen dan de andere onderwerpen.



1.3 De onderwerpen die niet gekozen zijn, krijgen op een andere manier een vervolg

De volgende onderwerpen zijn niet gekozen om in De Dialoog op te pakken:

- Landschapsbeheer
- Differentiatie bedrijventerreinen
- Schone en slimme mobiliteit; waaronder laadpalen
- Cultuur
- Circulaire economie

Dat deze onderwerpen niet in Dialoog met de samenleving worden gebracht, wil niet zeggen dat er niets mee gebeurt.

In het bestuurlijk overleg Ruimte & Wonen worden onderwerpen geagendeerd die raken aan het landschapsbeheer. Hiervoor werken wij samen met Gebiedscoöperatie O-gen. Daarnaast is er een overleg tussen de bestuurders duurzaamheid, waarin o.a. kennis wordt uitgewisseld en zo nodig regionale afstemming plaatsvindt over laadpalen voor elektrische auto's en circulaire economie. Over differentiatie van bedrijventerreinen wordt binnen het Bestuurlijk Overleg EZ gesproken, n.a.v. een onderzoek dat wordt uitgevoerd.

2.1 De hoofdvragen voor de Dialooggroepen zijn tijdens de regionale raadsbijeenkomst van 13 november 2018 geformuleerd.

Met als resultaat:

Kwalitatieve Woningbouw

Hoe zorgen wij voor flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor diverse doelgroepen en zijn we bereid daar regionale afspraken/convenant over te maken, rekening houdend met het karakter van de regio en de diverse kernen in de Regio?

Arbeidsmarkt

Hoe brengen wij het onderwijs, ondernemers en overheid bij elkaar om een inclusieve arbeidsmarkt te krijgen waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluit binnen vier jaar.

Energietransitie en duurzaamheid

Welke reductie CO₂ uitstoot willen we gerealiseerd hebben in 2020, 2030 en 2050, welke alternatieve energiebronnen zetten we daarvoor ook in en hoe creëren we daarvoor draagvlak en maken we het betaalbaar voor onze inwoners?

2.2 De hoofdvragen zijn aangescherpt en geschikt gemaakt om aan de Dialooggroepen voor te kunnen leggen.

Daarbij is goed gekeken naar de intentie van de vragen. Deze is gehandhaafd. Wel is de formulering aangepast. Zo is de vraag over energietransitie bijvoorbeeld zo geformuleerd, dat deze kan dienen als bouwsteen voor de op te stellen Regionale Energie Strategie. Daarmee komt de opdracht voor de Dialooggroepen op de volgende, in dit raadsvoorstel voorgestelde, formulering:

Kwalitatieve woningbouw

Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio.



Inclusieve Arbeidsmarkt

Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten.

Deelvragen aan de dialooggroep:

- Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen?
- Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?

Energietransitie en duurzaamheid¹²

De Dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990).

Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen:

- Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet?
- Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies?
- Hoe wordt draagvlak gecreëerd?
- Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?

3.1 Het stellen van kaders is aan de raad

In de kaderstellende fase zijn de raden maximaal aan zet om gewenste beleidsaccenten aan te brengen. Tijdens de regionale raadsledenbijeenkomst van 13 november 2018 is gesproken over de kaders die aan de dialooggroep moeten worden meegegeven. De tijd was te kort om hier afdoende bij stil te staan. De gemeenteraden hebben vervolgens de tijd gekregen om over de mee te geven kaders door te spreken. Daarom is het onderwerp geagendeerd in de Uitwisseling van 10 januari 2019. Tijdens deze Uitwisseling bleek er onduidelijkheid te zijn t.a.v. de beschreven opdracht van de Dialooggroepen waardoor niet toegekomen is aan het spreken over de kaderstelling. Als antwoord op de vragen is door het college een memo opgesteld, deze is op 17 januari 2019 naar de raad gestuurd. Naar aanleiding van de bespreking in de Klankbordgroep van 30 januari 2019 is aangegeven dat de gemeente Leusden alsnog de mogelijkheid heeft gekregen om tot en met 1 februari 2019 kaders aan te leveren.

3.2 De door de gemeenteraden aangegeven kaders zijn over elkaar heen gelegd en samengesmeed tot één document

In de bijlage is aangegeven welke kaders zijn overgenomen en (beargumenteerd) welke niet. De kaders zoals door de gemeente Leusden aangegeven, zijn overgenomen. Voorgesteld wordt om de volgende (in het groene vak opgenomen) kaders op het gebied van proces, inhoud en financiën mee te geven aan de Dialooggroepen:

1 In een later stadium zal worden besloten over het ruimtebeslag dat uit de voorstellen komt.

2 Om de opgave uit het klimaatakkoord (49% CO2 reductie) te realiseren, is het nodig dat de Dialooggroep wordt gevraagd naar oplossingen buiten de vastgestelde gemeentelijke beleidskaders. Het is daarna uiteraard aan de gemeenteraden om te besluiten of ze willen afwijken van eerder vastgesteld beleid hierover.



Woningbouw Kwalitatief

Proces

- Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- De gemeenteraden bepalen op basis van uitkomst of regionale afspraken (convenant) gemaakt worden
- De voorstellen van de dialooggroep gaan ook in op de mate waarin de afspraken bindend kunnen/moeten zijn

Inhoudelijk

- Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland. Daarbij wordt beoordeeld welke mogelijkheden tot verruiming van de kaders aanwezig zijn met het oog op de aanstaande Omgevingswet
- Het plan houdt rekening met de kwalitatieve vraag naar woningen
- Het plan houdt rekening met de bestaande woningen, in plannen opgenomen woningen en nieuw te bouwen woningen
- Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- Jongeren en ouderen moeten de mogelijkheid hebben in de eigen gemeente te blijven wonen
- Het plan maakt een onderscheid tussen kwalitatief wonen, op lokaal, regionaal en bovenregionaal wonen
- De dialooggroep kan geen uitspraken doen over welke aantallen in welk gemeente moeten worden gerealiseerd
- Naast aandacht voor nieuwbouw ook aandacht voor bestaande bouw
- Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland (die per provincie kunnen verschillen)

Financieel

- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Inclusieve arbeidsmarkt

Proces



- Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- Het plan is concreet over:
 - al dan niet innovatieve maatregelen om het arbeidspotentieel te vergroten
 - maatregelen voor onderwijs
 - wie (maatschappelijke organisaties, marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen over de mate van aanbod ontwikkeling
- Ten aanzien van vraagontwikkeling moet er oog zijn voor de relatie met arbeidsmarktgebied Food Valley
- Het plan bevat criteria (succesfactoren) waaraan een inclusieve arbeidsmarkt moet voldoen
- Het resultaat moet regionaal zijn
- Het plan beschrijft huidige knelpunten in/van de regio

Financieel

- De acties worden bij voorkeur gefinancierd door zowel markt, onderwijs als overheid
- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, onderwijs) gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Energietransitie en duurzaamheid

Proces

- Het voorstel van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- Het proces t.a.v. de Regionale Energie Strategie en het proces t.a.v. de Dialoog over Energie moeten op elkaar worden afgestemd voor wat betreft inhoud en proces
- Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- De voorstellen mogen niet strijdig zijn met gemeentelijk beleid
- Het plan bevat stappen om te komen tot opwekking, opslag, distributie en



ruimtelijke inpassing

- Het plan geeft aan wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- De verduurzaming van woningen is geen onderwerp voor de Dialoggroep (elders belegd)
- De broeikasgasvermindering via verduurzaming van woningen mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
- CO2 vermindering die bereikt wordt via het thema "Circulaire economie" mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
- Maak de afweging tussen belasting van het milieu en economisch nut zichtbaar in de voorstellen
- Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk lokaal, wat bijdraagt aan regionaal, energie op te wekken

Toelichting

Dit is het streven, maar hier moet niet rigide mee om worden gegaan

- Bij de voorstellen wordt waar mogelijk rekening gehouden met de WHO normen schone lucht
- Bij de uitwerking van de voorstellen Energietransitie de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal benutten

Financieel

- Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, particulieren) gaan bijdragen aan de financiering
- De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden
- Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- Er moet bij de voorstellen en de verdeling van de kosten rekening worden gehouden met de betaalbaarheid voor de inwoners
- Bij de uitwerking van de voorstellen de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal te benutten
- Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- Betaalbaar voor de inwoners

Tegenargument / Alternatieve scenario's

Er is gekozen voor de aanpak van De Dialoog. Bij de keuze is nagedacht over alternatieve methodes om te komen tot een Strategische Agenda. Als negen samenwerkende gemeenten is om twee redenen voor De Dialoog gekozen. Op de eerste plaats omdat met deze aanpak de kaderstellende rol van de samenwerkende gemeenteraden wordt versterkt door "aan de voorkant" (er is nog geen strategische agenda) een open gesprek te voeren over welke onderwerpen de Regio dient aan te pakken en binnen welke bandbreedte dat gebeurt. De tweede reden is dat de invloed van de samenleving op de regionale besluitvorming vergroot wordt. Door alle expertise per onderwerp bijeen te brengen wordt de maatschappelijke legitimiteit van politieke besluitvorming vergroot. Het is mogelijk om andere onderwerpen te kiezen, andere hoofdvragen te formuleren of extra/ andere kaders te stellen. Het is immers aan de raad om een besluit te nemen. De voorgestelde onderwerpen,



opdrachten en kaders zijn het resultaat van het proces van de afgelopen maanden. Regio Bureau Amersfoort stelt in de aanbiedingsbrief voor om zo veel mogelijk te werken met moties, omdat de besluitvorming dan niet overnieuw hoeft plaats te vinden in de 9 raden, maar de inhoud van de motie meegenomen kan worden in het proces.

Risico's

De Dialoog is een methode die veel vraagt. In die gemeenten waar de Dialoog lokaal is toegepast zijn mooie resultaten behaald, maar het was ook daar een gewaagd en complex proces. Een Dialoog voor 9 gemeenten vraagt nog meer. De eerste resultaten die nu behaald zijn met De Binnenbaan zijn veelbelovend. Risico's zijn er t.a.v. het proces met negen gemeenteraden die ieder eigen besluitvormingsbevoegdheden hebben. Het op één lijn krijgen en houden van de gemeenten is belangrijk. Ook in het vervolg van de Dialoog zijn er risico's. Zo vervullen de raden en colleges tijdens het interactieve gedeelte van het Dialoogproces een waarnemende rol. Vertrouwen en verantwoordelijkheid, één van onze kernwaarden, is hier van toepassing.

Een ander risico betreft het tijdstraject. Voor het proces in de Dialooggroepen is het belangrijk dat deze voor het zomerreces zijn afgerond. De planning is er nu op gericht om dat te realiseren.

Plan van aanpak / Tijdsplanning

De gemeenteraden bepalen het kader. Tijdens het interactieve gedeelte van het Dialoogproces kunnen de raden en colleges daarom een waarnemende rol vervullen. Gegeven het feit dat er in de Regio Amersfoort sprake is van samenwerking gebaseerd op een bestuursconvenant, zijn zowel bij de besluitvorming over dit raadsvoorstel, als na afronding van de interactieve fase (na de zomer 2019) negen individuele en eensluidende raadsbesluiten nodig om tot besluitvorming te kunnen komen.

De raden nemen de voorstellen die binnen de kaders blijven in principe over van de dialooggroepen, tenzij er zwaarwegende (politieke) argumenten zijn. In dat geval beargumenteren zij hun keuzes.

De ambitie is dat de Dialooggroepen uiterlijk 1 juli hun plannen opleveren. Dit past in de planning voor de op te stellen Regionale Energie Strategie, waarvoor de plannen van de Dialooggroep Energietransitie en Duurzaamheid als bouwsteen zullen dienen. Met het oog daarop is de kick off bijeenkomst gepland op 25 maart a.s. Wij nodigen u van harte uit daarbij aanwezig te zijn. Dit betekent wel dat wij de werving van stakeholders, die in de Dialooggroepen gaan participeren, vast gaan opstarten. Uiteraard onder het nadrukkelijke voorbehoud van instemming door de raden.

In de maand februari worden voor de drie onderwerpen de stakeholders benaderd die met elkaar een 360 graden blik vormen op de vraagstelling. Ook komt er een oproep in de kranten.

Op kick off bijeenkomst wordt "het stokje" aan de samenleving overgedragen en gaan de drie Dialooggroepen nog diezelfde avond aan de slag met de door u gestelde opgaves. In de periode tot 1 juli 2019 wordt per vraag een voorstel ontwikkeld, begeleid door procesbegeleiders van de samenwerkende gemeenten en binnen de door uw raden gestelde kaders. Het is belangrijk dat we in deze fase voorkomen dat de deelnemende stakeholders ruimte krijgen om met bestuur en politiek over individuele belangen in gesprek te gaan. Belangrijk aspect van De Dialoog is dat het gesprek aan één tafel wordt gevoerd. Alle deelnemende stakeholders committeren zich hier ook aan bij de start van De Dialoog. De drie voorstellen worden in het najaar aan uw raad ter besluitvorming voorgelegd. Belangrijke stappen in dat besluitvormingsproces zijn:



- Voor het zomerreces is er gelegenheid voor de verzamelde gemeenteraden om met de deelnemers aan de Dialooggroepen en de procesbegeleiders in gesprek te gaan. Hiervoor wordt een gezamenlijke raadsledenbijeenkomst georganiseerd. Zo kunt u zich er van vergewissen op welke wijze de stakeholders hun inbreng hebben kunnen leveren en hoe de vermenging van alle belangen nu precies heeft plaats gevonden;
- De Stuurgroep Strategische Agenda geeft voor de zomer de voorstellen van de dialooggroepen vrij voor het besluitvormingsproces;
- Na de zomer wordt vervolgens het formele besluitvormingsproces uitgevoerd. Voor wat betreft de Dialoog over de energietransitie is het advies hierover een bouwsteen voor de door de regio op te stellen Regionale Energie Strategie. Over de kaders en randvoorwaarden daarvoor en de samenloop van de Dialoog met dit proces wordt aan u in uw vergadering van maart een voorstel voorgelegd.

Uit het midden van de 9 raden is een Klankbordgroep ontstaan. Deze groep is voor het eerst bijeen geweest op 22 en 30 januari jl. en zal gedurende de hele periode een aantal bijeenkomsten hebben om “vinger aan de pols” van het proces te houden. Ook het Bestuurlijk Platform zal regelmatig geïnformeerd worden op het proces.

Financiën

Voor de proceskosten van de Dialoog is geen aanvullend budget vereist. Deze zijn al gedekt. Voor de eventuele financiële consequenties van de voorstellen van de Dialooggroepen zult u uiteraard ter zijner tijd ter besluitvorming voorstellen worden voorgelegd.

Communicatie

Zie het kopje ‘plan van aanpak/ ‘tijdsplanning’.

Bijlagen

- Aanbiedingsbrief Raadsvoorstel Regio Bureau Amersfoort
- Bijlage kaders

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf – Koelewijn
directeur-secretaris

G.J. Bouwmeester
burgemeester



Gemeente Leusden

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden:

Besluit op basis van het voorstel van het college van 5 februari 2019, nummer: L203433

b e s l u i t:

1. In te stemmen met de 3 onderwerpen voor De Dialoog voor de Strategische Agenda 2019-2022: Kwalitatieve Woningbouw, Arbeidsmarkt en Energietransitie en duurzaamheid;
2. De volgende hoofdvragen als opdracht te geven voor de dialooggroepen:
 - A. *Kwalitatieve woningbouw*
Kom aanvullend op wat al loopt met voorstellen voor regionale afspraken om te komen tot flexibele, aanpasbare, passende en betaalbare woonruimte voor iedereen. Houd daarbij rekening met het karakter van de regio en de diverse kernen in de regio.
 - B. *Inclusieve arbeidsmarkt*
Kom aanvullend op wat al loopt voor de Regio Amersfoort met een actieplan om in 2024 te komen tot een inclusieve arbeidsmarkt waarbij vraag en aanbod op elkaar aansluiten.
Deelvragen aan de dialooggroep:
 - Welke oplossingen kunnen onderwijs, ondernemers en overheden aandragen om de tekorten aan passend personeel (technisch, zorg, horeca, ICT) te verminderen?
 - Welke innovatieve oplossingen kunnen we bedenken om een inclusieve arbeidsmarkt te organiseren?
 - C. *Energietransitie en duurzaamheid*
De dialooggroep ontwikkelt aanvullend op wat al loopt een actieplan om te komen tot een CO2 reductie van 49% in 2030 (t.o.v. 1990).
Het actieplan geeft antwoord op de volgende deelvragen:
 - Welke alternatieve energiebronnen kunnen hiervoor worden ingezet?
 - Hoe borgen wij innovatie, kennis en financieringsconstructies?
 - Hoe wordt draagvlak gecreëerd?
 - Hoe maken we het SAMEN betaalbaar?
3. Per onderwerp kaders voor de Dialooggroep mee te geven t.a.v. proces, inhoud en financiën:

Kwalitatief

Proces

- o Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- o Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- o Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- o De gemeenteraden bepalen op basis van uitkomst of regionale afspraken (convenant) gemaakt worden



- o De voorstellen van de dialooggroep gaan ook in op de mate waarin de afspraken bindend kunnen/moeten zijn

Inhoudelijk

- o Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland. Daarbij wordt beoordeeld welke mogelijkheden tot verruiming van de kaders aanwezig zijn met het oog op de aanstaande Omgevingswet
- o Het plan houdt rekening met de kwalitatieve vraag naar woningen
- o Het plan houdt rekening met de bestaande woningen, in plannen opgenomen woningen en nieuw te bouwen woningen
- o Het plan is concreet over wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- o In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
- o Jongeren en ouderen moeten de mogelijkheid hebben in de eigen gemeente te blijven wonen
- o Het plan maakt een onderscheid tussen kwalitatief wonen, op lokaal, regionaal en bovenregionaal wonen
- o De dialooggroep kan geen uitspraken doen over welke aantallen in welk gemeente moeten worden gerealiseerd
- o Naast aandacht voor nieuwbouw ook aandacht voor bestaande bouw
- o Binnen het plan wordt rekening gehouden met de kaders en contouren zoals die zijn gesteld vanuit de provincies Utrecht en Gelderland (die per provincie kunnen verschillen)

Financieel

- o Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen gaan bijdragen aan de financiering
- o De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Inclusieve arbeidsmarkt

Proces

- o Het plan van aanpak van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden. Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- o Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- o Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- o Het plan is concreet over:
 - al dan niet innovatieve maatregelen om het arbeidspotentieel te vergroten
 - maatregelen voor onderwijs
 - wie (maatschappelijke organisaties, marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
- o In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn



- o In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen over de mate van aanbod ontwikkeling
- o Ten aanzien van vraagontwikkeling moet er oog zijn voor de relatie met arbeidsmarktgebied Food Valley
- o Het plan bevat criteria (succesfactoren) waaraan een inclusieve arbeidsmarkt moet voldoen
- o Het resultaat moet regionaal zijn
- o Het plan beschrijft huidige knelpunten in/van de regio

Financieel

- o De acties worden bij voorkeur gefinancierd door zowel markt, onderwijs als overheid
- o Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, onderwijs) gaan bijdragen aan de financiering
- o De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden

Energietransitie en duurzaamheid

Proces

- o Het voorstel van de Dialooggroep is uiterlijk 1 juli 2019 beschikbaar, waarna besluitvorming na het zomerreces zal plaatsvinden
- o Het proces t.a.v. de Regionale Energie Strategie en het proces t.a.v. de Dialoog over Energie moeten op elkaar worden afgestemd voor wat betreft inhoud en proces
- o Alle belangen zijn – zo mogelijk - vertegenwoordigd in de Dialooggroep
- o Alle deelnemers committeren zich aan de voorkant expliciet aan de opgave en de kaders
- o Het voorstel van de Dialooggroep is Smart geformuleerd

Inhoudelijk

- o De voorstellen mogen niet strijdig zijn met gemeentelijk beleid
 - o Het plan bevat stappen om te komen tot opwekking, opslag, distributie en ruimtelijke inpassing
 - o Het plan geeft aan wie (marktpartijen en overheden) welke actie uitvoert
 - o In het plan worden meetbare tussendoelen opgenomen die aantoonbaar per te noemen datum realiseerbaar zijn
 - o De verduurzaming van woningen is geen onderwerp voor de Dialooggroep (elders belegd)
 - o De broeikasgasvermindering via verduurzaming van woningen mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
 - o CO2 vermindering die bereikt wordt via het thema “Circulaire economie” mag worden beschouwd als bijdrage aan de strategische opgave
 - o Maak de afweging tussen belasting van het milieu en economisch nut zichtbaar in de voorstellen
 - o Er wordt naar gestreefd zoveel mogelijk lokaal, wat bijdraagt aan regionaal, energie op te wekken
- Toelichting
Dit is het streven, maar hier moet niet rigide mee om worden gegaan



- o Bij de voorstellen wordt waar mogelijk rekening gehouden met de WHO normen schone lucht
- o Bij de uitwerking van de voorstellen Energietransitie de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal benutten.

Financieel

- o Bij de voorstellen wordt gekeken welke partijen (markt, overheid, particulieren) gaan bijdragen aan de financiering
- o De voorstellen zijn aantoonbaar financieel haalbaar voor marktpartijen en overheden
- o Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- o Er moet bij de voorstellen en de verdeling van de kosten rekening worden gehouden met de betaalbaarheid voor de inwoners
- o Bij de uitwerking van de voorstellen de juridische en financiële mogelijkheden vanuit het landelijke klimaatakkoord maximaal te benutten
- o Financiële haalbaarheid en consequenties zichtbaar maken, ook per doelgroep
- o Betaalbaar voor de inwoners

Besloten in de openbare raadsvergadering van 14 maart 2019

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter